

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis In Qvatuor Partes Distributæ Pars ...

In qua de Virtutibus in Communi, & Theologicis, Fide, Spe & Charitate, nec
non Virtutibus Cardinalibus, præsertim Justitia & Jure, ac Religione
ceterisq[ue] annexis, & Vitiis Oppositis in particulari breviter & dilucidè
tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1663

Quæst. IV. Quibus Competat Orare? pro Quibus, & Quæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72941](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72941)

inendi ob- & non aliam, necessitatem scriptura aliæ;
ligat. auctoritates indicat. Unde perinde est, men-
talis sit oratio, vel mentali jungatur vocalis.
Præterea omittendo orationem solum cõ-
mittitur peccatum contra præceptum obli-
gans ad finem: v. g. si oratio sit necessaria ad
servandam castitatem, omittens peccabit
cõtra castitatem: si ad liberandũ proximum
à periculo, contra charitatem proximi &c.
Quare non est distincta malitia omis-
sionis, & peccati, cujus periculo se ex-
ponit, qui orationem omittit. Proinde ne-
cessitas ejus est determinanda ex necessi-
te finis & auxilii divini juxta occurrentiam
temporis. Sic est obligatio orandi in evidẽti
discrimine mortis, præsertim dum quis est
in malo statu: in vehementi tẽtatione, quam
existimat quis se aliter non posse superare:
item in magno reipublicæ aut proximi pe-
riculo, quod non nisi orationis præsidio vi-
deatur posse avergi. Idem est juxta *Medina*,
Lessium c. 37. dub. 3. & alios, quando pecca-
tori incumbit necessitas se disponendi ad
gratiam, v. g. in susceptione vel admini-
stratione sacramenti.

19. Extra hos & similes casus frequenter ob-
ligamur orare; adeo ut juxta Doctores satis
communiter nequeat intermitteri ad longum
tẽpus, v. g. ad mensem, prout censet *Silvester*,
Angelus, *Arrius*, *Malderus* apud *Wiggers*
cap. 2. dub. 5. Immo considerata orationis ma-
gnâ necessitate ad vitæ rectitudinẽ, & tam
vehementi inculcatione orationis cõtinuæ,
quam facit scriptura, existimat *Wiggers* su-
pra, ne quidem ad octo dies posse intermitteri.

Ecclesiæ rogantis sanctos, ut intercedant &
orent pro nobis. Non possunt tamen effica-
citer à Deo pro nobis postulare, quod sciunt
Deum nobis non daturum, propter summã
suã voluntatẽ, cum divina conformitatẽ.
Inefficaciter autem pro quovis bono
orare possunt, prout Christus pro salute om-
nium, etiam reprobõrum, quã probe norat
non futuram, rogavit. Sibi quæ possunt
animæ beatæ rogare corporum resurrectio-
nem, & alia ad gloriã suã & beatitudi-
nem accidentalem pertinentia: factis est de
beatitudine essentiali, utpote à primo glo-
rificationis instanti integrẽ possessã.

Sequitur IV. Viatores, etiam peccatores,
posse orare. Et quamquam oratio peccatoris
nihil de condigno apud Deum valeat, de
congruo tamen valere potest. Similiter ani-
mæ in purgatorio orât, tum pro se, tum pro
nobis. Et quidem satis certũ videtur (quid-
quid hoc in dubium revocet *Poncius* disp.
60. n. 18.) ipsas pro se rogare, ut à pœnis sol-
vantur per media ordinata, v. g. sacrificia,
preces, jejunia & alia pia opera, pluribus hi-
storiarum id ipsum testantibus. Quod autem
etiam orent pro nobis, docent *Bellarminus*,
Medina & alii apud *Castro Palao de Orat.*
disp. 1. punct. 5. n. 8. contra *D. Thomam*, *Alen-*
sem, *Navarrum* apud eundem num. 7. Ratio
est: quia nihil impedit, quò minus id præ-
stent: aliunde autem ex eodẽ charitatis affe-
ctu, ex quo in hac vita pro salute suorum
fuerunt solliciti, ad illud impelluntur: sciũt-
que id esse Deo gratissimum. Nos tamen
eos nõ oramus. Tum quia ordinariẽ nostras
preces non audiunt, sicut sancti in cælo,
tum quia illi magis indigent auxilio no-
stro, quàm nos illorum.

Dico II. Orandum est pro omnibus, qui
non sunt in termino, etiam pro inimicis.
Nam omnibus salutem desiderare, & quan-
tum commode possumus, procurare oportet
ex charitate. Est autem cõclusio intelligen-
da hoc sensu. In primis, quod nemini sit, pro
quo non sit laudabile in speciali orare: nul-
lius enim salus desperanda: quamquam non
sit obligatio, nisi in gravi vel extrema pro-
ximĩ necessitate, quando oratio prudenter
præsumitur profutura, & non occurrat aliud
subveniendi medium. Secundò, quòd sit lau-
dabile (non tamen præceptum juxta *Lessium* in
c. 37. dub. 7.) orare pro omnibus in genere, ut
Deus omnes illumet & ad salutẽ perdu-
cat, quantum patitur ratio divinæ provi-
dentia. Sic monet Apostolus I. ad *Timoth.*
2. Fieri obsecrationes pro omnibus hominibus.
Denique quòd sit præceptum pro omnibus
orandi, quatenus ab oratione cõmuni nemo
potest excludi, etsi inimicus, dicendo v. g.
dimitte nobis debita nostra, præterquã meo
inimico: hoc enim graviter repugnat cha-
ritati, practicẽ loquendo, ratione odii. Vi-
de tamen dicta *Tr. de Virtut. Theol.* disp. 11.
quæst. 6.

Dixi, qui non sunt in termino: pro dam-
natis

QUÆSTIO IV.

Quibus Competat orare, Pro qui-
bus, Et quæ?

20. Dico I. Orare competit soli creaturæ
ratione utenti, quæ agnoscit superio-
rem aut benefactorem, à quo sibi vel aliis
aliquid boni expectare possit. Ita *D. Tho-*
mas q. 83. art. 10. & alii communiter. est quæ
per se satis manifestum: cum oratio sit pe-
titiõ rationalis ad superiorem directã ad ali-
quid imperandum.

21. Hinc sequitur I. Nullam personam divi-
nam, quã talem, posse orare; utpote quæ su-
periores non habet. Dixi, quã talem, quia
Christus quã homo, uti sæpius in hac vita,
ita quoque in cælis interpellat pro nobis, ut
ex Apostolo ad *Rom.* 8. ad *Hebr.* 7. & 1. *Joan.*
2. contra *Vasquez* dicemus disp. 2. de *Incaru.*
num. 51.

22. Sequitur II. Damnatis orationẽ propriẽ
non cõvenire: quippe qui pio affectu, à quo
oratio imperetur, carent, nĩquid quæ boni à
Deo expectant. Possunt tamẽ aliqua à Deo
petere: uti demon *Job* 1. & 2. petivit posse
tentare *Job*.

23. Sequitur III. Angelos animasque beatas
pro nobis orare, ut patet ex sensu & praxi
Herinæ Sum. Theol. Pars III.

natis enim non potest orari: similiter nec pro certò beatis: quamvis sicut hi petunt resurrectionem corporum & gloriam accidentalem; sic & nos possumus illa pro eis petere. Unde in sacrificio Mææ oramus, ut illud proficiat & ceteris ad honorem.

26.
In oratione
petenda sunt
decentia.

Et quidem
qua ad sa-
lutem per-
tinent, ab-
solute: in-
differentia
autem sub
conditione,
saltem taci-
ta.

Dico III. Petenda sunt decentia in oratione absolute quidem ea, quæ continentur in oratione dominica & cuius explicatio videatur apud Alios & quæ ad salutem nostram spirituales pertinent, et apud omnes est indubitatum: indifferentia autem v.g. divitiarum, honores, diuturna vita, opulenta matrimonia, & similia, sub conditione explicata vel implicita, si videlicet nobis sint salutaria. Ignoramus enim, utrum hæc non sint potius nobis futura exitio, ut sæpè contingit, adeoque petenda sunt sub tacita saltem conditione, ne illa salutem præferre videamur. Unde qui sic ea desideraret, ut non curaret, an sint profutura, an obfutura salutis, graviter peccaret: concideretur enim plus amare illa, quam salutem. Si verò sperans & supponens non nocitura salutis, simpliciter & absolute caperet, adhuc peccaret juxta Suarez l. 1. de Orat. c. 23. n. 5. qui tamen non audet asserere peccaturum graviter. Nihilominus Lessius & Bonacina talem à peccato exculat, dum abest immoderatum desiderium & sollicitudo: tunc enim petitio ista nec est mala ex parte rei postulata, nec ex parte modi petendi. Immo in præparatione animi huiusmodi petentis latet quædã conditio, quatenus non peteret, si sciret fore noxia.

27.
Mala autem
culpa, etiam
venialis,
minime ci-
tra gravem
Dei inju-
riam.
Secus est
malis tem-
poralibus.

Secus si
sine affectu.

Si petatur in oratione mala culpa, vel quæ sine culpa fieri non possunt, est peccatum; & quidem juxta Suarez sup. n. 4. semper grave, etsi id, quod petitur, sit tantum culpa levis: idque ob gravem injuriam in Deum, qui sic innuitur auctor peccati. Si verò sint mala temporalia, v.g. mors, morbus, infamia, egestas &c. licitum est petere, tum sibi, tum aliis, ob bonum finem, ut patet frequentè exemplo Psalmistæ & aliorum Sanctorum. Videndum tamen, ut bonum intentum præponderet prudenter maiori operato: utque, dum proximo similia desiderantur, studiosè præcindatur sinister affectus, qui facile se immiscet; adeoque non fiat similis oratio, nisi evidenter constet de utilitate, vel potius necessitate majoris boni, vel saltem non sine expressa conditione (ut inquit Suarez sup. c. 19. n. 5.) scilicet si ita expediat ad majus bonum.

28.
An & quæ
oratio
habeat in-
fallibilem
effectum.

Petes II. An oratio habeat infallibilem efficaciam? Resp. cum communi sententia affirmative. Fundatur in promissione Christi Matth. 7. Petite & dabitur vobis. Item Joan. 16. Si quid petieritis patrem in nomine meo, dabit vobis. Ut tamè oratio infallibilem sortitur effectum, requiritur, ut per eam petatur id, quod oportet, & eà ratione & modo, quo decet. Quis autem sit ille modus, variant Doctores. D. Thomas q. 83. art. 15. quatuor ad eum requiritur conditiones. Pri-

ma est, ut orans petat necessaria vel utilia ad salutem. Secunda, ut petat id, cum fide, spe & charitate. Tertia, ut perseveranter. Quarta, ut pro se ipsa petat. Sed quia difficile est explicare, qualiter hæc ipsæ conditiones sint intelligendæ (de quibus interim videri potest Castro Palao sup. puncto 7.) hinc melius videtur dici, orationem esse efficacem, quando id, quod orans humiliter, devotè & instantè petit, secundum divine providentiæ leges hic & nunc, aut pro tempore, pro quo petit, eidem expedit.

Petes II. An oratio facta pro multis æquæ valeat singulis, ac si pro singulis in speciali tantum funderetur? Resp. Neg. cum Suarez l. 1. de Orat. c. 27. n. 6. Ratio est: quia licet efficacia orationis ultimè funderetur in divisa promissione & liberalitate, tamen etiam attenditur moralis valor ipsius orationis: ut vel ex eo patet, quod fervida oratio sit melior & plus valeat tepida: dum autem funditur pro multis, valor ille moralis ita dispersus & multis applicatus, respectu singulorum minor est, quam si singulis in speciali appropriaretur; ideoque minorem habet proportionem ad singula beneficia, per orationem pro pluribus postulata, quam ad unum vel pauciora, pro uno dumtaxat impetranda.

Petes III. Qualis intentio & affectio ad orationem requiratur? Procedit autem quæstio de oratione locali. Ad quam requiritur formalem vel virtutalem seu implicitam intentionem orandi seu Deum colendi, satis patet: utpote sine qua oratio nequit esse actus religiosus. Attentio autem alia est superficialis ad verba; alia ad sensum verborum sive litteralem sive mysticum; alia denique ad finem orationis, videlicet Deum, vel ad rem, pro qua oratur. Et hanc postremam habere possunt etiam idiotæ, cū idiotæ non intelligant, ut prælatè explicat Titelmans in illud Psalmi 46. Psallite sapienter.

Porro in omni oratione, etiam libera, seu non præcepta, jure divino naturali requiritur interna attentio & reverentia, juxta omnes Doctores: si enim loquens cum aliquo principe debet attendere ad eum, quæ dicit, & interius cum aliis non miscere sermones, quanto magis loquens cum Deo? Indecens enim est valde (inquit D. Bonaventura de perfectione vita c. 5.) ut quis cum Deo loquatur ore, & aliud medietur corde. Vide etiam Cyprianum l. de Orat. Dom. Unde voluntaria distractio in oratione semper est aliquod peccatum: veniale quidem, si oratio sit libera, vel saltem sub veniali tantum præcepta: mortale autem, si sit jure divino præcepta sub mortali. Quid autem dicendum sit de distractione in oratione humano dumtaxat jure præcepta dicetur disp. seq. quest. 4.